

05.06.2008

YLEMMÄN PERUSTUTKINNON KANSAINVÄLISET YHTEISOHJELMAT: TÄSMENNYKSIÄ TKK:N LINJAUKSIIN

Rehtorin päätös 4.6.2007 kansainvälisenä yhteistyönä toteutettavien ohjelmien periaatteista Teknisessä korkeakoulussa linjaa sellaista kansainvälistä koulutusyhteistyötä, jossa yhdessä yhden tai useamman ulkomaisen yliopiston kanssa suunnitellaan ja toteutetaan tutkintoon johtava 120 opintopisteen ohjelma ylemmässä perustutkinnossa (ns. yhteisohjelma). Ohjelmille on ominaista se, että liikkuvuus on sisäänrakennettu ohjelmiin ja kaikki opiskelijat suorittavat osan opinnoistaan ulkomaisessa yhteistyöyliopistossa. Valmistuessaan opiskelija saa virallisen tutkintotodistuksen kotiyliopistostaan ja usein epävirallisen diplomin tms., jonka kaikki ohjelmaan osallistuvat yliopistot allekirjoittavat. Ohjelma voi myös johtaa kahteen viralliseen tutkintotodistukseen.

Tämä päätös tarkentaa TKK:n linjausta erityisesti sellaisen tutkintoon johtavan koulutusyhteistyön toteuttamisessa, jossa ohjelman suoritettuaan opiskelija saa kaksi tutkintotodistusta samoilla opinnoilla (myös ns. kaksoistutkinto-ohjelma).

Nykytilanne TKK:lla

Esimerkkinä kahteen tutkintotodistukseen johtavasta 120 op:n yhteisohjelmasta voidaan mainita Euroopan komission hyväksymät Erasmus Mundus –ohjelmat. TKK:lla ohjelmia on kolme. Ohjelmasuunnitelmat käyvät hakuvaiheessa läpi vaativan arvioinnin ja karsinnan (komission arviointiryhmä). Komissio myös seuraa ja arvioi hyväksytyjen ohjelmien toteuttamista ja tuloksia vuosittain raporttien avulla. Suomessa Erasmus Mundus –ohjelmat ovat OPM:n päätöksellä erillisiä maisteriohjelmia, joista annetaan erillinen asetus. Erilliset maisteriohjelmat ovat TKK:lla tutkinto-ohjelmaan rinnastettavia ohjelmia. Ohjelmiin on erillinen haku ja opiskelijavalinta. EU:n/komission tavoitteena on ns. aitojen yhteistutkintojen antaminen Mundus-ohjelmissa tulevaisuudessa. Aidolla yhteistutkinnolla tarkoitetaan yhteisestä ohjelmasta annettavaa yhtä tutkintotodistusta, jonka kaikki osallistuvat korkeakoulut allekirjoittavat. Koska vielä toistaiseksi em. tutkintotodistus ei useimmissa EU:n jäsenvaltioissa täytä kansallisen lainsäädännön vaatimuksia, annetaan ohjelmissa yhden yhteisen tutkintotodistuksen sijasta kaksi tutkintotodistusta, yksi opiskelijan kotiyliopistosta ja toinen toisesta yhteistyöyliopistosta.

TIME-ohjelmassa (*Top Industrial Managers for Europe* -verkosto) opiskelija saa niin ikään kaksi tutkintotodistusta, mutta TIME-ohjelma eroaa Mundus-ohjelmasta siinä, että opiskelija suorittaa kaksi toisiaan täydentävää tutkintoa eikä varsinaista yhteistä koulutusohjelmasuunnittelua tehdä. Opintojen kokonaismäärä on laajempi kuin 120 op ja opiskeluaika vastaavasti pidempi. Tutkinnon laajuus yhdessä yliopistossa ei kuitenkaan saa ylittää 120 opintopistettä. TIME-ohjelmaan

osallistuminen edellyttää yliopistojen välistä yhteistyösopimusta, jossa sovitaan ohjelman periaatteista.

Erasmus Mundus –ohjelmien ja TIME-ohjelman osalta tilanne TKK:lla on selkeä ja aikaisemmin tehdyt linjaukset riittäviä, joten tarkentavien linjausten tarvetta ei näissä yhteistyömuodoissa ole.

Cluster Dual Master –ohjelmat

CLUSTER-verkostossa on vuonna 2007 aloitettu yhteisten *Cluster Dual Master* –ohjelmien suunnittelu. Periaatepäätös ohjelmien toteuttamisesta on tehty rehtorien allekirjoittamassa sopimuksessa. TKK on käynnistämässä ylemmissä tutkinto-ohjelmissa pilottiohjelmiä. Cluster Dual Master –ohjelmissa opiskelija opiskelee kahdessa eri yliopistossa ja saa valmistuessaan tutkintotodistuksen molemmista. Kaksivuotinen opintokokonaisuus on suunniteltu ja kurssitasolla tarkistettu yhdessä yhteistyöyliopiston kanssa. TKK:n pilottiohjelmat on suunniteltu ao. tiedekuntien englanninkielisiin Master-ohjelmiin. Opiskelijat hyväksytään ensin kotiyliopiston ohjelmaan ja vasta ensimmäisen opiskeluvuoden keväällä Cluster Dual Master –ohjelmaan. Hyväksyttävien opiskelijoiden tulee täyttää molempien yliopistojen vaatimukset, mm. kielitaidon suhteen. Toisen opiskeluvuoden opinnot suoritetaan yhteistyöyliopistossa. Diplomityö on yhteinen toisen yliopiston kanssa.

Muut yhteistyöaloitteet

Kaksoistutkinto-ohjelmat ovat kansainvälisesti kiinnostavia ja todennäköisesti yhteistyöaloitteet lisääntyvät tulevaisuudessa. Alustavia keskusteluja ja konkreettisia neuvotteluja on tälläkin hetkellä TKK:lla käynnissä.

Opetusministeriön suositukset

Opetusministeriön vuonna 2004 antamaa suositusta yhteistutkintojen suunnittelusta ja toteuttamisesta on elokuussa 2007 päivitetty lisäohjeella, jonka yhteistutkintoa suunnittelevan korkeakoulun suositellaan ottavan huomioon. Opetusministeriön terminologiassa yhteistutkinto kattaa myös ns. kaksoistutkinto-ohjelmat.

Vuoden 2007 suosituksissa **yhdessä kehitettyä ja järjestettyä koulutusohjelmaa** perustettaessa korkeakouluja kehoitetaan **arvioimaan yhteistutkinnon tarvetta** ja koulutustarvetta laajasti; arvioimaan **lisäarvoa** suhteessa olemassa oleviin tutkintoihin (laajentaako opetustarjontaa, paljonko otetaan olemassa olevaa ja paljonko suunnitellaan uutta opetusta, mitä lisäarvoa yhteistyöyliopisto tuo suoritettavan tutkinnon kannalta); **hyötyä** yksikölle ja yliopistolle; **ohjelman tavoitetta**; **kansainvälisyyden** lisääntymistä; ohjelmaan sisältyvän **opiskelija- ja opettajaliikkuvuuden laatua**; **opetuksen laadun varmistamista**; sekä **ohjelman kestoa ja jatkuvuutta**. Opiskelijoiden valintaperusteiden ja valintamenettelyn on oltavat yhteiset. Lisäksi on huomattava seuraava linjaus: ”*Jos yhteistutkintoa suunnittelevalla suomalaisella yliopistolla ei ole maisteriohjelmaa ko. oppiaineessa, tulee suunniteltuun yhteistutkintoon johtava maisteriohjelma sisällyttää opetusministeriölle menevään maisteriohjelmiä koskevaan esitykseen.*”

Koulutuksen ja tutkimuksen 2007-2012 kehittämissuunnitelma kirjaa korkeakoulujen kansainvälisen toiminnan yhdeksi painopisteeksi liikkuvuuden ohella yhteis- ja kaksoistutkintojen kehittämisen.

TKK:n tavoitetila ja linjaukset

TKK:n tavoitetila ja toiminnan periaatteet sellaisissa ylemmän perustutkinnon yhteisohjelmissa, joissa samoilla opintosuorituksilla voidaan myöntää useampia tutkintotodistuksia (alla kaksoistutkinto-ohjelmat):

1) Pääperiaate

Lähtökohtana on, että TKK:n kaksoistutkinnot myönnetään ensisijaisesti maisteriohjelmissa, jotka ovat kansainvälisesti hyväksytyjä, kuten EU:n Erasmus Mundus ohjelmat. Muissa tapauksissa TKK toteuttaa ylempiä kaksoistutkinto-ohjelmia huolellisesti valituilla aloilla tarkkaan valittujen yhteistyöyliopistojen kanssa.

2) Yhteisohjelman tarve: koulutustarve ja ohjelman tuoma lisäarvo

Ohjelmaa perustettaessa arvioidaan alan koulutustarvetta. Ohjelman perustamisesta päätettäessä arvioidaan yliopiston yhteisiä tavoitteita ja tiedekunnan tavoitteita, sekä tiedekunnan kansainvälistä/vieraskielistä opetusta kokonaisuutena. Ohjelman tulee tuoda selkeä lisäarvo ohjelman toteuttavalle yksikölle, tiedekunnalle, opiskelijoille ja koko yliopistolle. Kaksoistutkinto-ohjelman tulee laajentaa tiedekunnan opetustarjontaa.

3) Yhteistyöyliopistot

Rehtorin 4.6.2007 päätöksen mukaisesti TKK pyrkii koulutusyhteistyöhön hyvien, huolellisesti valittujen yliopistojen kanssa. TKK toteuttaa kaksoistutkinto-ohjelmia ensisijaisesti CLUSTER ja N5T verkostojen yliopistojen kanssa. Muiden yliopistojen kanssa yhteistyön aloittaminen edellyttää erityistä syytä. Ohjelman aloittaminen edellyttää aikaisempaa yhteistyötä, erityisesti opiskelijavaihtoa. Peruslähtökohtana on, että TKK pyrkii yhteistyöhön itseään parempien yliopistojen ja yliopistoissa toimivien laitosten kanssa, myös yhteistyöverkostojen sisällä.

4) Laatu

Opetuksen laatuun ja laadun varmistukseen kiinnitetään erityistä huomiota. Yhteistyö perustuu aina sopimukseen, jonka valmistelu aloitetaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Kaksoistutkinto-ohjelmiin valitaan opiskelijoita, joilla on erinomainen opintomenestys.

5) Yhteinen ohjelma

Yhteisohjelmat ovat yhdessä suunniteltuja ja toteutettuja ohjelmia. Opiskelijoille ja opettajille yhteisohjelmat tarjoavat tärkeän kansainvälistymisen muodon. Perinteisen opiskelijavaihdon lukumäärien kasvattamisen ensisijaisena muotona TKK:lla on kuitenkin suunnitelmallisen opiskelijavaihtoyhteistyön lisääminen, eli

sopivien kurssi-/moduulipakettien etsiminen ulkomaisen yhteistyöyliopiston tarjonnasta ja/tai niiden yhteinen suunnittelu, ei yhteisohjelmien käynnistäminen.

6) Ohjelman perustaminen

Ohjelman yhteiselle suunnittelulle, sopimusneuvotteluille ja perustamiseen vaadittavalle hallinnolliselle käsittelylle kummassakin yliopistossa sekä opiskelijoille suunnatun markkinoinnin toteuttamiselle on varattava riittävästi aikaa. Realistinen aika suunnittelun aloituksesta ensimmäisten opiskelijoiden hyväksymiseen on 1,5-2 vuotta, joskus jopa pidempi.

Ohjelman perustaminen käsitellään tiedekunnan koulutusneuvostossa ja tiedekuntaneuvostossa. Ohjelmalle nimetään akateeminen ja hallinnollinen koordinaattori. Yhteistyösopimuksen allekirjoittaa vararehtori opintoasiain toimiston esittelystä.

Mikäli kyseisessä tutkinto-ohjelmassa ei ole aikaisemmin perustettua Master-ohjelmaa, jonka puitteissa kaksoistutkinto-ohjelma toteutetaan, päättää ohjelman perustamisesta hallitus opintoasiain toimiston esittelystä. Hallituksen käsittelyä edeltävät opintotoimikunnan ja valintatoimikunnan käsittelyt.

Ohjelmaa perustettaessa on myös arvioitava, toteutuuko ohjelma tiedekunnan normaalin koulutusvastuun puitteissa vai onko ohjelma perustettava erillisenä maisteriohjelmana ja sisällytettävä opetusministeriön asetukseen.

Cluster Dual Master ohjelmien perustaminen perustuu rehtorien allekirjoittamaan yleissopimukseen ja kahden yhteistyöyliopiston väliseen, TKK:lla vararehtorin allekirjoittamaan sopimukseen. Ohjelmakohtaiset sopimusliitteet tehdään ja allekirjoitetaan tiedekunnassa. Dekaanin allekirjoittaa sopimuksen opintoasiain toimiston tarkastuksen jälkeen. Allekirjoitetut ohjelmakohtaiset sopimusliitteet lähetetään TKK:n opintoasiain toimistoon tiedoksi.

Rehtori

Matti Pursula

Ryhmäpäällikkö

Mervi Rantanen

JAKELU: Dekaanit
H9 opintoasioiden suunnittelijat
Opintotoimiston esittelijät